

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a : Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU : Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiune „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune a TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.</p>
---	--	--

INVITARE DE PRENUMERATIUNE.

LA

„BISERIC'A si SCOL'A.“

Fóia bisericésca scolastica, literara si economica.

Cu 1. Iuliu stilulu vechiu deschidemu abonamentu nou pe semestrulu alu II-lea la „Biseric'a si Scól'a.“

Rugãmu pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu, se binevoiesca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e :

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A :

PE UNU ANU . . . . . 5 fl. — cr.
 „ 1/2 „ . . . . . 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE :

PE UNU ANU . . . . . 14 franci.
 „ 1/2 „ . . . . . 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpathii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Aradu, 23 Iuniu 1890 v.*)

Onorata redactiune !

Dupa ce in nrul 45 alu „Luminatoriulu“ de la 20 ale curentei sub rubric'a : „protopopiatulu Timisiora“ s'a pusu in vederea on. publicu — intre altele

*) Reproducem acésta correspondentia dupa „Luminatoriulu“.

si unele invinuri grele, la adres'a „guvernului“ diecesan, séu a consistoriului diecesan de aici, si in specialu la adres'a Présantiei Sale dlui episcopu Ioanu Metianu ; asia dar, pentru cá acelu on. publicu se fie bine orientatu, spre a pote judecá in cunoscintia de cauza, rog pre on. redactiune, se binevoiesca a publicá in „Luminatoriulu“ si urmatóriele mele reflexiuni la invinurile din cestiune.

In articolulu suscitatu se imputa Présantiei Sale mai vertos : cà ar fi lucratu contra infintiãrii episcopiei in Timisióra, si contra infintiãrii unui consistoriu acolo, apoi cà ar fi staruitu pentru despartirea fonduriloru comune dieceseloru Aradu si Caransebesiu intre aceste diecese, si cà ar fi nemultiamitoriu, séu resbunatoriu.

In cele ce urméza sper se conving pre on. publicu, cumca tóte aceste imputãri sunt nedrepte, pentru cà consistoriulu de aici si Présanti'a Sa nu numai n'au fost contra infintiãrii episcopiei din Timisióra, ci chiar din contra : a staruitu din tóte poterile la infintiãrea acelei episcopii.

Cumca acést'a este adeveru curatu, provocu la actulu consistorial de la 3/15 Septemvre 1876, Nr. 1874 lucratu de insusi Présanti'a Sa si prin care s'a recomandat cu tóta caldur'a Escelentiei Sale metropolitului si congresului natiunалу bisericesc infintiãrea acelei episcopii ; provoc la protocólele siedintieloru consistoriului si a le sinodului eparchialu de aici, in cari s'a pertractatu cestiunea infintiãrii acelei episcopii, din cari tóte se vede cà : si consistoriulu si sinodulu si episcopulu de aici au partinitu caus'a cu tóta caldur'a ; provocu la conclusulu congresului nostru natiunálu Nr. 243 din 1878 care, pe scurtu, suna : „necesitatea si urginti'a inmultirei dieceseloru prin infintiãrea celoru dóue episcopii istorice din Timisióra si Oradea-mare se recunósce si de odata se decreta in principiu realisarea si infintiãrea acelora s. c. l.“ din care conclusu pre cum si din tóte cele urmate mai tardiu in acésta cauza, se vede lamuritu cumca infintiãrea si chiar realisarea acelei episcopii

este dejá decretata de forulu competenté bisericescu, si daca totusi pana acum nu s'a realizatu, caus'a nu este cea intonata de „Luminatoriul“ : cá cutare guvernul diecesanu, ori cutare episcopu ar fi in contra, ei cu totulu alte pedeci nedependente de la consistorie si episcopi; pedeci, pre cari nu le-a potutu delaturá nici „marele Andreiu“, nici urmatorii lui in metropoliá; pedeci, pre cari le cunósce tot romanulu inteligentulu si pre cari bine le-a atinsu sinodulu eparchialu din Caransebesiu in conclusulu seu luat sub Nr. 67 din 1888 ca adeca: „in multirea intentionata a eparchiilor, ar trebui se traga dupa sine inevitabilu si strasformári esentiali in statutulu organic, spre ce de presentu timpulu nu este de feliu oportunu“, séu cu alte cuvinte, cá realisarea acelei episcopii depinde si de la guvernulu si de la Maiestatea Sa, si apoi si de la unele strasformari in statutulu organicu, ceea ce bine scie si „Luminatoriul.“

Dar cumca Présantitululu de aici n'a fost si nu este contra acelei episcopii, si mai mare dovéda este impregiurarea, cá sinodulu eparchialu de aici inca la an. 1884 sub Nr. 110, chiar la staruinti'a Présantiei Sale, a autorisatu pe protopopulu Timisiorii a intreprinde o colecta pentru infintiant'á episcopia, indetorandu-lu a dá socóta consistoriului si sinodului eparchialu. Colect'a s'a intreprinsu dar socóta nu s'a dat.

Prin acestea credu a fi convinsu pre on. publicu, cumca nici guvernulu diecesanu nici Présanti'a Sa n'a fost si nu sunt contra infintiarii episcopiei in Timisiór'a.

Cu privire la imputarea cá Présanti'a Sa ar fi fost contra la infintiarea unui consistoriu in Timisiór'a, nu am de cât se observu ceea ce scie tot omulu inteligente, cá dreptulu de a infintiá consistorii nu apartiene la competentia episcopului, pre cum nu apartiene la a lui competentia nici de a infintiá ori desinfintiá protopopiate, si este bine asiá, cáci altfelu dupa timpulu ne-am poté pomeni cu 5—6 consistorii in diecesa, de óre-ce dupa esemplulu unui'a, usioru ar pretinde si alte centre asemenea consistorii.

Referitoriu la a trei'a imputare, cá adeca Présanti'a Sa ar fi staruitu la impartirea fondurilor comune, pentru a o dovedí si acést'a de nedrépta, va fi deajunsu a provocá numai la conclusulu congresualu Nr. 144 din 1881, prin care s'a decretatu impartirea fondurilor si inca prin votare nominala, si din care conclusu se vede de o parte cá: Présanti'a Sa a votatu contra impartirii alaturea cu dnii: Mocionesci, Babesiu, Rotariu si altii, ér de alta parte cá impartirea aceluor fonduri nu s'a enunsiatu cu votulu deputatiloru congresuali din Arad, ei cu alu celoru din archidieceasa, cu totulu neinteresati in cauza.

Pentru a dovedí apoi cá e de nebasata si nedrépta imputarea facuta la adres'a Présantiei Sale, cá ar persecutá pe unii si pe altii, nu voiu provocá

de cât la o singura impregiurare, carea va aretá chiar pré marea indulgentia a Présantiei Sale.

Se scie adeca, cá proprietariulu „Luminatoriului“ este parintele protopopu Meletiu Dregheciu, si tot asemenea se scie si aceea cá „Luminatoriul“ de la nascerea lui, in continuu a atacatu in modulu celu mai uritu pre toti prelatii bisericeii nóstre, incepend de la metropolitulu in josu, ceea ce nu cred se mai fie facutu vr'unu jurnalulu in lume alu vre unui protopopu facia de toti superiorii sei, si totusi Présanti'a Sa, nu numai nu i-a disnumitululu protopopu vr'unu cuventu de scadere, nu numai nu l'a mustratu, séu persecutat pentru tóte acestea, ei chiar din contra, cand numitululu protopopu a cerut pensiuone dintr'unu fond, pre care acelasi parinte protopopu intr'unu timpulu a cercat a-l perhorescá si discreditá, si facia de care n'are ceva merite, pre cum se va aretá, daca se va cere la timpul seu, — Présanti'a Sa i-a respuns cu interesarea si intrevenirea la consistoriu: se i-se voteze o pensiuone de 1000 fl. v. a. cum nu mai are altu protopopu in intrég'a metropolia.

Éta dar, cum se persecuta ómenii din partea Présantiei Sale!

Cu acestea a-si poté incheiá de asta-data daca prin celea publicate in „Luminatoriul“ nu s'ar intentioná instrainarea unor'a de catra Présanti'a, Sa si daca acelea nu se aduceau in necsulu vacantiei protopopiatului Timisiorii; dar cá se aret si eu, la rendulu meu, cumca nici Présanti'a Sa, nici guvernulu diecesanu n'a voitu si nu voesce a influentiá alegerea cuiva de protopopu in Timisióra, cum se pare „Luminatoriului“ va fi de ajunsu a spune cá: desí fruntasii din 12 comune din acestu tractu, — si chiar si insusi parintele protopopu Meletiu Dregheciu a cerutu aici in mod officiosu, instituirea prof. Dr. Traian Puticiu, de administratoru protopopescu, ascurandu cestu din urma cá nimenea nu va fi contra, totusi Présanti'a Sa, tocmai pentru a nu preocupá votulu sinodului protopopescu, a amenatu implinirea unei asemenea cereri, lasandu concernintelui sinodu protopopescu pronunsiarea libera in cadrulu competentiei.

Dar pentru a aretá cáta interesare pórtá Présanti'a Sa pentru poporulu din Banat si specialu pentru celu din giurulu Timisiorii, va fi de ajunsu a spune de astadata numai atât'a, ca la cererea mai multoru comune romane din partile banatice, intre cari si din giurulu Timisiorii, chiar in dilele trecute a pusu la cale cumperarea mai multoru complexe din pamenturile erariali, cá se scape poporulu de multele necesuri, si se-l ajunte la naintare.

Multiamindu onor. redactiunipentru bunavointia, am remasu

cu tóta stim'a :

Ignatiu Papp, m. p.
secretariu consist.

Starea educatiunii la Romani.

Institutiunile statului romanu tóte au isvoritu din natur'a si trebuintiele vietii poporului. Aventurierii, pe carii i-a adunatu Romulu, erau siliti de imprejurári de a întreprinde felurite lucrári practice, a cautá tot ce póte fi utilu, apoi a-se aperá in contr'a inamiciloru numerosi, spre a-si asigurá libertatea si neatárnarea. Astfeliu s'a desvoltatu in Romani spiritulu întreprindietoru, sêmtiulu si priceperea pentru actiuni practice si folositoare, apoi iubirea de patrie si eroismulu. Astfeliu a devenitu Roma, cetatea eterna, domnitóri'a lumii!

Inainte de a tractá in deosebi despre educatiune, trebue sè accentuám, ca desvoltarea culturala si politica a acestui mare poporu s'a operatu esentialmente prin viéti'a familiara bine organizata, ér nu prin institutiuni sociale ori politice, cá la celelalte popóre din vechime. Dintre tóte popórele lumii antice poporulu romanu este singurul, carele a recunoscutu famili'a cá bas'a societáti si a statului. Romanulu erá cetatiénu bunu, fiind-cá educatiunea familiara stérniá in elu virtutile civice si private de o potriua. La Romani femeia se bucurá de consideratiune insemnata, ea in familie erá egala cu sotiulu seu, posedá drepturi, si i-se acordá libertatea de a-si cultivá spiritulu.

Asia dar la Romani factorulu principalu alu educatiunii erá: famili'a; ér sufletulu vietii familiare erá femeia cá mama si educátorea copiiloru sei. Statulu din partea sa directu nu-se amestecá in afacerile educatiunii private, inse prin censori si prin legi salutare restrángea arbitriulu viciosu precum si abuzurile.

I.

In etatea frageda copii stateau sub nemijlocit'a conducere a mamei, carea mai luá lánge sine, cá ajutoru, pre doic'a, numita nutritrix. Fetitiile in etate de 8 ani, ér baetii in etate de 9 ani primiau unu nume, ce li-se dádea cu óre-cari ceremonii: tatalu ridicá pe copilu de pre pamentu, in semnu cá i-lu recunósce de alu seu legiuitu, apoi se aduceau jertfe dieiloru domestici, si se faceau rugaciuni pentru a-lu scuti de influenti'a stricaciósa a farmecoloru. In familie se indatiná copilulu la simplicitate, cumpetare, prudentia si purtare nobila. Tóte aceste virtuti nu se impunea numai prin vorbe sau ordonantie, ci se invetiau din exemplulu bunu alu parintiloru, carii incunjurau tóte cuvintele si faptele, ce ar fi pututu se paricliteze ino-centi'a copiiloru. Disciplin'a domestica erá de tot severa. Dintre tóte virtutile cea mai pretiuuta erá pudórea, pe care tinerii o invetiau din exemplele celoru betrani. Deci nu e mirare, daca betranii in Rom'a erau fórte stimati de tinerime. Spre a stérni iubirea de patrie si insufletirea pentru fapte maretie,

atát in cas'a parintésca cât si la mesele comune, se laudau gloriile din trecutu, si tinerii se indemnau a pasi pe urmele strabuniloru mari. Tatii conduceau pe fii in senatu, unde ascultându ei sfaturile parintiloru tiei se desteptá in dènsii pricepere pentru viéti'a politica si totodata si judecata practica.

In etate de 15 ani elevulu depunea vestmèntulu copilarescu: toga praetexta, si imbracă vestmèntulu barbatescu: toga virilis, adeca esia dintre copii, si trecea in tagm'a juniloru. Acésta trecere si intemplá cu óre-cari ceremonii. Acum erá iertatu junelui romanu a veni in atingere mai nemijlocita cu barbati maturi, a conversá si a-se sfatui cu dènsii; virtuti si bune moravuri se cereau dela june, si daca le posedea, putienu se amintiau si laudau in publicu, pre când din contra scaderile si refacirile erau expuse la despretiulu si ironi'a taturoru.

Tinerii mai desvoltati mergeau in pretoriu, unde sub conducerea unoru soldati dexteri, sau chiar sub priveghiarea beliducelui se exercitau in practica militara. Daca junele voiá se ajunga oficiantu de statu, atunci frecuentá curi'a, unde intru inceputu numai asistá, mai tardiu inse luá si parte activa la afacerile oficiale. In tóte lucràrile mentorulu celu mai bunu alu junelui erá insusi tatal, seau altu barbatu expertu. Deslucirile se faceau prin exemple luate din practica vietii. Afara de acestea, tinerii mai cercetau si pre jurisprudenti, dela carii érasu primiau sfaturi si indrumári folositoare. De aci se póte vedé, cá elementulu hotarítoru alu educatiunii romane erá usulu, adeca cultivarea spiritului prin practica vietii.

Sistem'a invetiamentulu elementaru asemenea avea in vedere in lini'a prima scopurile vietii practice. Invetiamentulu stetea in raportu strènsu cu disciplin'a, si adeseori redusu la putiena cetire si scriere, se transformá in o simpla guvernare. De invetiamentulu elementaru se tienea si lectur'a poetiloru mai usiori. Gimnastic'a nu erá luata intre obiectele obligative, ci se deprindea numai in modu facultativu, avèndu de scopu exclusivmente numai sanatatea si otierirea, ér nu cá la Elini, formarea estetica a corpului. Baetii invetiau a dansá, pentru a-si insusi tienuta nobila si óre-care decoru in tóte miscarile corpului. Music'a si cântarea erau numai ocupatiuni de distractiune. In fine elevii mai memorisau si legile de frunte ale tiei, pentru-cá devenindu cetátieni, sè se scie orientá in tóte actiunile publice.

Scól'a in Rom'a dintru inceputu a fost si a remasu o afacere privata. Istoricultu Titu Liviu afirma, cá in alu 3-lea secolu dupa fondarea Romei, adeca in secolulu alu V-lea inainte de er'a crestina existau deja scóle elemen-

tare, cari se tineau in piati'a capitalei. Aceste se numiau: scóle triviale. Invetiatorulu se chemá: literator, ér cunoscintiele, ce elu le propunea copiiloru, se cuprindeau sub numele de: prima literatura. De altmintrea scóla se mai dicea si ludus, adeca jocu seau placere pentru a indicá, cà tóta ocupatiunea cu invetiatur'a si sciinti'a este numai o distractiune a spiritului.

Copii se trimiteau la scóla in etate de 7 ani. Numerulu eleviloru erá nehotaritu. Timpulu de frecuentia durá 8 luni pe anu. Invetiamentulu se incepea in zori si se continuá mai fara intrerumpere pana la apunerea sórelui. Disciplin'a erá de tot dura. Infruntárele aspre si lovirea cu bétulu erá la ordinea dilei. Salarulu invetiatorescu erá putienu, si se platea fórté neregulatu. Invetiatorulu prea adeseori erá silitu a procedá pe calea legii in contr'a parintiloru, carii remaneau datori cu tax'a de instructiune. Statulu, carele la rëndulu seu ar fi fost chematu de a ridicá invetiamentulu elementaru, nu facea aprópe nimicu pentru scóle si invetiatori. De aici se póte vedé, cà organizatiunea esterna a scóleloru din Rom'a antica a fost fórté defectuósa.

(Va urmá.)

Dr. P. Puposiu.

Individualitatea in educatiune.

(Continuare.)

In acésta credintia fiindu ne putem si intrebá acum, cum si sub ce forma ni se presinta individualitatea spiritului omenescu? Cea mai evidenta dintre tóte particularitátele sufletesci este diferinti'a de temperament, carea este asia de variata, incát e aprópe imposibilu a-ti puté dá séma despre tóte formele, sub cari se presinta ele. Cu tóte acestea, inca din vechime, lumea le-a redusu la patru tipuri caracteristice: temperamentu cholericu, sanguinicu, melancolicu si flegmaticu. Dupa acestea patru categorii te poti pronuntá asupr'a temperamentului unui singuratecu, unei familii, unui poporu si a unei natiuni, arátându prin acést'a numai directiunea mai pronuntata, in carea se manifesta natur'a acelor'a si nici decát espunéndu unu adeveru, care sè se acopere cu realitatea, de óre-ce in viéti'a de tóte dilele intálnimu temperamentele numai fórté amestecate unele prin altele.

Se póte prea lesne cinev'a intrebá, de unde provine acésta diferintia, unde i-si are ea bas'a si ce a datu ansa la acésta diferintia? In respunsulu acestoru intrebari nu putemu se ignoram marea miscare de pe terenulu sciintieloru naturale de astadi, adeca: darvinismulu. Acest'a, arátându cà originea lumei intregi purcede din acelasi isvoru, sustiene cá fortie in desvoltarea lumei fisice, patru principii: nutritiunea, ereditatea, diferentiarea si adaptatiunea, cari tóte se in-deplinescu in urm'a unei lupte pentru esistentia, din

care lupta unele fintie reesu invingetóre, altele dispar de pe scen'a lumei.¹⁾

Individualizarea este deci recunoscuta, chiar si in acésta miscare científica, cá principiu, si ea i-si are bas'a intre conditiunile vietii, unde traesce finti'a vietuitóre, cari pot se fia: tiér'a cu clim'a si productele ei, imprejurarile ei locale, séu mediulu, in care se invêrte. In modu consecuentu putem deci sustiené, cà la omu, famili'a din care se nasce, tiér'a cu imprejurarile ei fisice si climatice, societatea in carea se invêrte, sunt factori, cari i-lu influentiéza deosebitu. Tóte acestea contribue la formarea individualitáti lui pregnante si in parte si la formarea temperamentului. Din economi'a vietii animale a omului, cá celu mai hotaritoru momentu pentru temperament se considera procesulu de sêmtire si miscare, esecutatu prin nervii sensitivi si motori, cari sunt de o importantia deosebita si chiar indispensabila pentru viéti'a spirituala a omului. Dupa cum la acesti'a este dominanta in gradu mai mare, séu mai micu sensibilitatea si iritabilitatea, astfeliu si spiritulu se arata cu o fortia mai mare séu mai mica de precepere, de intielegere, cu o vioiciune mai mare, séu mai mica. Dar apoi si acesti doi factori pot veni in combinatiuni fórté variate, carea se si arata pe deosebite grade.²⁾ Aici i-si are bas'a sa si talentulu si nu cum se credea in vremile vechi, când erá dominanta in sciintia teori'a facultátiloru spirituale, dupa carea se sustienea, cà omulu se nasce cu o anumita memorie, judecata, intielepiciune etc. Acestea nu pot avé locu decát in ideile, pe cari omulu si le póte câstigá numai prin mijlocirea sensuriloru. Este deci falsa credinti'a acelor'a, cari mai sustienu si astadi, cà prin cutare studiu se ascute memori'a cu mult mai tare, decát prin altulu si cari prin urmare presupunu memori'a, cá unu talentu inascutu. In acést'a numai atât'a póte se fie adeveratu, cà respectivulu va puté in materi'a aceea, cu care se ocupa mai multu, se si judece mai bine, se tiena minte mai bine, remanéndu-i in genere numai unu feliu de dibacia pentru a-si puté insusí tot aceasi si in alta materia de sciintia. De óre-ce s'a adeveritu, cà celu mai puternicu in matematica nu tot-déun'a este si celu mai puternicu in istoria séu altu studiu.

Éta deci unde are sè se caute originea talentului, ce se arata in viéti'a pe diferite grade si chiar si a talenteloru estraordinare, cum este a geniiloru, precum si diferinti'a spirituala intre omu si omu. Remane pe bas'a acestui modu de vedere unu terenu destulu de bogatu pentru educatiune si aici i-si póte desvoltá si sciinti'a pedagogiei tóte fortiele ei scien-

¹⁾ Vedi Archiv'a Societáti sciintifice si literare Iasi. Nr. 3. 1889 pag. 288. ff.

²⁾ Herbarts Pädagogische Schriften II. B. pag. 313 ff. (Willmann) si Popescu, Psychologi'a empirica, pag. 68—69. Edit. II.

tifice, aratându-se vrednica de rangulu, la care o a înaltiatu timpulu modernu.

Dar nu numai diferinți'a, provenita din organismulu individului pricinuesce o d i f e r e n t i a s p i r i t u a l a, ci chiar si spiritulu individului, cá atare, ne presinta particularități fôrte marcante. Altcum este alcatuitu contienutulu cunoscintieloru, ideiloru, gândiriloru, sentimenteloru si vointieloru la unu individ, de cum e la celalaltu. Acestea sunt asia de deosebite, dupa cum de deosebite sunt si imprejurările între cari s'a nascutu, a crescutu si vietuesce cinev'a, tot atât de diferite sunt dupa cât de diferite sunt si ocupatiunile vietii omensei. Chiar si n a t i u n e a si c o n f e s s i u n e a, carei'a apartiene cinev'a inca sunt hotărîtore pentru individualitatea omului Unu lucru prea de tot firescu e prin urmare, pe care i-lu pôte întielege ori-si-cine, că nu tot unu felu de tractare pôte sè se aplice, fatia cu individi atât de deosebiti. Apoi infine cine nu scie,, cât de marcanta este deosebirea între cele dóua secse: s e c s u l u b a r b a t e s c u si f e m e e s c u, deosebire, care se arata atât in privinți'a corporala, cât si in privinți'a spirituala.

(Va urmá.)

Increstinarea Romaniloru.

1) Causele celerei propagări a le religiunei crestine între romanii pagáni.

(Continuare.)

Pana când providinți'a chiemà la domnie pe eroulu spaniolu, marele imperatu Trajan se spele acésta puta si rusine dupa dómn'a lumei, si se restaureze puterea si influinți'a romana, in tóte provinciile vasale, aliate, si marginasie imperiului seu, Traian vediendu despre o parte, ca prin tributulu anualu ce se da Daciloru se esaureaza tesaurulu statului, éra despre alt'a că Dacii si ie inmultiescu óstea, si-si cërca aliati si din di in di se facu tot mai pretentiosi, tindindu la infrangerea puterei romane, si a aradicá provinciile vosale de sub suseranitatea Romei, cu scopu ca se le ocupe ei, patrundindu dicu, secretulu sumetiului rege dacicu, se redica cu óste si cu resbelu asupra lui.

Espeditiunea lui Traian a constatu din urmatórele legione — dupa limbagiulu de astadi regimete — romane; I-a Minerviana numita si Pia, fidelis, si Traiana, a V. Macedonica, a XIII. gemina; si a VII. Claudia, si mai doue batalione Bataviana si Germana, de tot 60000 de bratie, tote le-au intrunitu la Sisinium, astedi Sziszeg in Croati'a, si de acolo preste Singidunum, Belgradulu din Serbi'a, au trecut Dunarea, in acea parte a Daciei, care astadi se numesce Banatu, si in trei lovituri, între Timisiu, Bistr'a, si Muresiu cu mare osteneła infranse puterea Daciloru. Trajan porni cá triumfatoriulu Daciloru pre munti, cuprindiendu locurile strategice, a incunjuratu cu óstea sa pre Decebalu in cetatea Sarmisegethusa, carele fiindu strêmtoratu pre alta parte si de catra conducetoriulu Lisiu, remase

dinpreuna cu Dacii sei batutu, eruntu dumicat, cadiendu multime nenumarata in sclavi'a romaniloru. Decebal vediendu-se cu totul invinsu a cerutu pace, si cadiendu in pulbere inaintea lui Traian primì tóte conditiunile pabei dictate de invingetoriulu. 1) Se predea romaniloru tóte uneltele resbelice, pre toti inginerii, prisionerii si fugarii 2) se demoleze tóte fortaretiele. 3) se nu mai recruteze, sau se adune, sub nici unu pretextu óste, 4) se între in confederatiunea romaniloru, se lase provinciile ce le au ocupat, 5) se desdauneze pre romani de tóte spesele resbelului prin unu tributulu anualu. Si Trajan cu isbanda si plin de trofee se întórse la Rom'a, asigurandu-si calea Transilvaniei si inchidiendu pórt'a de feru!

Inse dupa o pace scurta abia de unu anu, perfidulu Decebalu dede a se întielege, ca elu nu cu acelu cugetu a legatu pace, cá se-o tiena, ci se scape de periculu, care 'lu impresora; pentru aceea in ascunsu se prepara de resbelu nou, castiga arme, se aprovisionéza cu tóte uneltele belice, reedifica cetatile demolate, provóca pre toti vecinii prin legatiuni la aliantia si resculare generala, punându-se chiar si cu Persii in confederatiune, cuprindiendu pre de alta parte tienutulu Iasigiloru etc. Tóte aceste si altele venindu la cunoscintia in Rom'a, romanii si legiunile loru se inversiunara, si Traianu se convinse că pacea nu se pôte ascurá pana ce mai esista poporu dacicu, a decretatu dupa principiulu maximei romane: stergerea soiului Dacicu din sirulu popórelor vetiunde, si previne miscarile lui Decebalu, prin deschiderea campaniei sale din a. 104. Redicarea puntei gigantice si renumite preste Dunere, ce a legatu Daci'a cu imperiulu romanu, a fost semnalululu viforului, ce avea se tréca preste puntea Traiana cu veteranii romani, cá se navalésca asupr'a Dacilor.

Mari pregatiri s'au facutu din ambele parti beligerante, si dupa multe si crunte batalii, inpreunate cu mari ostenele si truda, a succesu virtutii romane a strabate cu armele pana la capital'a Sarmisegethusa, resiedinti'a lui Decebalu, care a fost langa Hatieg, in Ardeal, unde ajungend si vediendu Traianu trupulu lui Longinu, préstralucitulu conducetoriu, deasupra murulu cetatii, si capulu lui in tiapa a gemutu si elu si cei ce erau pre langa elu, si mai cu inversiunare incungiurara si batura cetatea, care o si cuprinsera, si de astadata 'si resbuna eroulu si veteranulu romanu de tóte tiraniile si crudimele barbare ce le-au suferitu si induratu legiunile si ostasii romani dela Daci, ne mai crutiandu nici viéti'a, nici avere, nici batranetie, nici junetia, femei sau barbati. Poporulu si armat'a dacica fugiá din inaintea romaniloru in desperati'a si descuragiarea ei, éra partea ce s'a fost retras pre munti, vediendu starea misera, si atáta multime sangeranda, a delasatu patri'a si averea fugindu cu pruncii, femeile, batranii, si vitele preste Nistru la Sarmati, sotii loru de arme, carii ii ajutorasera in resbelulu acést'a. Fruntasii Daciloru, temendu-se de resbunarea eroului romanu, 'si curmau viéti'a ucidiendu-se unii pre altii, din téma, că se nu devina vii in manile inimice, cari au mai remasu in viéti'a, si cáti n'au pututu trece preste viforula

Vulcanului, fura prinsi si deportati in sclavie la Rom'a, Spani'a, Asi'a, Indi'a spre lucrarea minelor. Insusi Decebal vedind caus'a patriei si poporului seu perduta, locuintile arse si prefacute in ruine si cenusie, a desperat cu totul si preferindu mórte, puse capetu vietii sale prin sinucidere. Capulu lui fuse trimisu la Rom'a, cá capulu unui poporu stersu dupa fati'a pamentului. Acestu capetu finalu si tragicu avura Dacii, si devis'a lui Traian a incoronatu compani'a sa spre marirea Romei, prin estirparea poporului dacic. Column'a lui Traianu din Rom'a desémna tot decursulu resbelului, triumfele campani'a si perirea totala a Daciloru. Totu lucrulu acest'a l'a efeptuitu in cinci ani dela 101—106, v. Chr. in dóue espeditiuni.

(Va urmá.)

D I V E R S E.

* *Resultatulu obtienutu cu cultivarea vermiloru de metasa* in comun'a Chiseteu, tractulu ppteralu alu Belintiului. — In interesulu fratiloru colegi si a poporului nostru, mi ieau voia a face o mica dare de séma despre resultatulu obtienutu cu cultivarea vermiloru de metasa in comun'a Chiseteu, tractulu protopresviteralu alu Belintiului.

Inainte de acést'a cu doi ani nu sau ocupatu nime in aceste parti cu matasaritulu. In anulu 1888 sau ocupatu in Chiseteu doue familii castigandu 64 fl. v. a. In anulu 1889 la indemnulu subscriului s'au ocupat 18 familii, obtienendu unu resultatu de 330 fl. 79 cr, ér in a. c. sau ocupatu 23 familii, obtienendu unu resultatu de 360 fl. 18 cr. v. a. — din cari subscriulu am cultivatu in 1888 de 46 fl. 30 cr. in 1889 de 57 fl. ér in a. c. de 63 fl. 02 cr.

Afara de comun'a Chiseteu s'au mai ocupat in acesti doi ani din urma in acestu tract vre-o 10 comune, obtienendu preste tot unu resultatu bunu.

Aducend aceste date la cunoscintia publica, cred a face unu bunu serviciu atát fratiloru colegi cât si poporului nostru, indemnandu-i a se ocupá cu tot adinsulu de prasierea fragariloru si cultivarea vermiloru de metasa, sciind prea bine cá in genere salariile invetiatoresci sunt destulu de precarie, ér neprimirea regulata a acelora ii face si mai restrinsi in sustinerea familielor. Chiseteu 26. Iuniu 1890. — Cu profunda stima Simeon Fauru invetiatoru.

* *Multiemita publica.* In ce spiritu este cineva educatu, 'lu adeverescu faptele. Fapt'a cea nobila si marétia ce au manifestat'o Alteti'a S'a ducele Alois de Lichtenstein, fatia de comunele apartienatóre la Domeniulu seu din Ilteu adeveresce eclatantu, cá Alteti'a S'a este crescutu in sentiu religiosu, si ca atare la intrarea Sa in domeniulu nou, prin fapte demne de lauda voesece a-si incepe activitatea.

Ce fapta mai bine primita ómeniloru, si placuta lui Dumnedieu au potutu face Alteti'a S'a alta; decátu aceea, când condusu de séntiu religiosu, prin Ilustrissimulu

Domnu Virág directorulu seu, au donatu comunei nóstre bisericesci Seliste un'a suta fl. v. a., cu menitiune, cá din acei'a sè se ajutore biserica si scól'a.

Aceste doue asiediaminte sante, in cari se propagá lumina si iubirea catra Dumnedieu le vedemu din partea Altetiei Sale primo loco spriginite; deci ne magulimu a crede, cá sub patronagiulu Altetiei Sale comunele vor prosperá pe tóte terenele.

Pentru acésta fapta nobila, in numele Comitetalui parochialu gr. or. romanu din comun'a Seliste esprimu si pre acésta cale Altetiei Sale cea mai profunda multiamita, rogandu pe Atotpotintele Dumnedieu se-i lungésca firulu vietiei la multi ani fericiti!

Seliste, 26/6. 1890. — Iosifu Cimponeriu, preotu presiedinte comit.

* *Multiemita publica.* Subscriulu in numele com. bis. din comun'a Cianadulu-ungurescu, prin acést'a vinu a aduce cea mai recunoscatóre multiemita binemeritatului economu Georgiu Lutiai dela noi, carele din adeverala evlavie, zelu, credintia si iubire crestinésca catra cele sfinte; au daruitu sánteii nóstre biserici dóua vasa mari de arma; in pretiu de 30 fl cu scopulu ca d'aci inainte in acelea sè se sfintiasca ap'a la Botezul Domnului. sfintirea vaseloru s'a savirsitu cu tóta solemnitatea in 24 Iuniu v. a. c Daruitoriului, bunulu Dumnedieu se-i lungésca firulu vietii; se-i sporésca averile, cá se-si póta repetá binefacerea. — Cianadulu-ung. in 24 Iun. v. 1890. — Cu tóta stima: Dionisiu Lutiai, parochu.

† *Necrologu.* Domnulu Stefanu F. Teodoru parochu in Tasiadu cá sotiu; Augustinu, Ioanu, Aurelu-Petru si Lucreti'a cá fii; Atanasiu Popoviciu preotu in Berechiu si soti'a Maria cá parinti; Atanasiu Popoviciu jun. preotu in Apateu; Ioanu Popoviciu teologu, flórea Poviciu maritata Capitanu preotésa in P. Susagu, Anna Popoviciu maritata Topai cá frati si surori; Michai Popescu notariu cercualu in M.-Lazuri, Petru Popoviciu preotu in Cociub'a, cá veri primari; Teodor Popoviciu preot in Ripp'a si Savet'a Teodoru cá cumnati; precum si numerosi consángeni si affini, cu anim'a infránta de durere aducu la cunoscintia tuturor rudeniilor, amiciloru si cunoscutiloru, cá nemilostiv'a mórte rapí dintre cei vii la 25. Iuniu v. nainte de médiadi pe neuitat'a sotie, respective mama, fiica, verisiana si cumnata: Sofi'a Teodoru nascuta Popoviciu, in etate de 35 ani si 18 ani a-i fericitei sale casatorii. — Inmormentarea s'a sevêrsitu in Berechiu cott. Aradului la 27. Iunin v. a. c., unde respectiv'a s'a fost dusu pentru cercetarea parintiloru si recastigarea senatátii mult-sdruncinate.

Osamintele defunctei s'au depusu in cimiteriulu din Berechiu cu tóta pomp'a cuvenita unei preotese, oficiindu cá pontificante: Reverendissimulu Dnu Petru Suciú protop. Beliului si alti patru preoti de prin vecinatate, in presentia intelegintiei din locu si pregiurime, precum si a intregului poporu din Berechiu.

Dorerea dlui parinte e cu atát mai mare, fiind cá respectiv'a sotie, pe langa morbulu lungu ce l'a avutu, a

lasatu dupa sine pre fiic'a s'a Lucreti'a in etate numai de 5 dile. Defunct'a a fost o sotia de modelu, mama iubitoare de fiii sei si ajutatore celoru lipsiti si necagiti. Bunulu Ddiu pe neconsolabilulu sotiu i-lu mângaiie, se póta suportá si acést'a grea lovitura a sortii, ér pe defunct'a se-o odichnésca intre cei drepti! — Tasiadu, 11. Iuliu 1890. — Gavrilu Palu, invetiatoriu.

* **Piati'a Aradului** din Vinerea trecuta: Gráu de celu mai greu 8.30 fl. ér acelu amestecatu 7.50 fl. — secara 7.20 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.90 fl. — Ovesulu 7.20 fl. — Cucuruzulu 4.20 fl. — Mazere 20. — fl. — Fasolea 10.50 — Lintea 24 fl. — Cartofii 3 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de óie 30 cr, unsóra chil'a 68 cr, ér clis'a per chila 58 cr. v. a.

☛ Spre scire! ☛

La intrebarea mai multoru on. domni, referitoriu la pretiulu „Cartiloru bis. cu litere latine,“ per 1 esempl. fara porto postalu si nelegatu, este urma-toriulu:

1) „Faptele santiloru Apostoli“ 5 fl. 2) „Dumne-dieestile liturgii“ 3 fl. 3) „Sant'a si Dumnedieésca Evan-gelie“ 7 fl.

Adm. tipografiei diecesane din Arad.

E d i c t.

Pe bas'a decisului Venerabilulu Consistoriu dato 23. Iunie 1890. Nr. 2022 B. prin care s'a ordinar in a-facerea de divortiu: A mali'a Andron din Arad contra legiuitulu ei barbatu Dr. Ilie Ioanovicu, de ubicatiune necunoscuta, publicarea de edict, — se pro-vóca prin acést'a partea incta Dr. Ilie Ioanovicu, fost locuitoriu in Otlac'a si mai tardiu in Pecic'a-romana, cu **terminu de 3 luni de dile**, cá sè se presentéze naintea subscrisuluu foru matrimonialu pentru pertractarea ac-tiunei de divortiu intentata in contra densuluu de catra legiuit'a sa sotia, cu aceea observare, cá pentrn casulu când nu s'ar presentá, in sensulu §-lui 123 din procedur'a matrimoniala, se va pertractá si in absentia sa.

Arad, in 30. Iunie 1890.

*Oficiulu protopresviteralu gr.
or. alu Aradului.*

C o n c u r s e.

Pentru deplinirea parochiei gr. or. de classa I. din **Costeiu** — cottul Carasiu-Severinulu, — se escrie concursulu, cu terminu de alegere pe **diu'a de 19/31. Au-gustu 1890.**

Emolumintele sunt: 32 jugere pament aratoriu, cu unu venitu anualu de ciró'a 700 fl. dela 180 familie stol'a aici usnata, ce represanta unu venitu anualu de 100 fl. si locuintia libera cu gradina de legume.

Este inse de observatu cá orfanulu reposatulu aici parochu Atanasiu Mercea, conform §-lui 8 din „Regu-lamentulu pentru parochie“, are dreptu la jumetate din venitul parochiei unu anu intregu dupa mórtea ta-talui seu.

Recursele sè se tramite Parintelui Protopresviteru

Georgiu Creciunescu in Belincz, p. u Ki-szetó, pana inclusive 17/29. Augustu a. c. avènd recurentii in vr'o Dumineca ori serbatóre a se presentá in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. protopresviteru,

—□—

Pentru indeplinirea postulu invetiatorescu vacantu din **Fiscutu**, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **29. Iuliu a. c. st. v.**

Emolumintele anuali: 140 fl. v. a., 24 Hectlt. gráu, 4 jugere de pementu, 32 metrii de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, 4 fl. pentru scripturistica, locuintia libera cu gradina.

Recursele ajustate dupa recerintie, sè se astérna perintelui inspectoru de scóle Iosif Gradinaru, in Szécsány per Vinga.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOSIF GRADINARIU. m. p. inspect. scol.

—□—

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comun'a **Vadasu**, in inspectoratulu Siepreusiu si protopopiatulu Bo-ros-Ineu, se escrie concursu cu termin de alegere pe **20. Iuliu (1. august) a. c.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gat'a 100. fl. — 2) In naturale: 9 sinice gráu si 9 sinice cucuruzu. 3) 6 orgii lemne, din care se va incaldi si scól'a. — 4) 20. jugere pamentu aratoriu si partea fenatiu. 5) Pentru incalditulu scólei 8 fl. 6) Pentru despagubirea pascului 28 fl 7) Pen-tru conferintia 8 fl. 8) spesele scripturistice le va suportá epitropulu cultului. 9) Accidentii dela prohodulu mare 1 fl. dela celu micu 50. cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se documen-teze cá posedu testimoni de preparandia si cualificatiune precum si din limb'a magiara.

Recursele astfelu instruite si adresate comitetuluu parochialu din Vadasu, sunt a se trimite subscrisuluu inspec-tor scolariu in Miske u. p. Nagy-Zerénd, avènd pana la ale-gere a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre la bise-rica pentru de a-si aretá desteritatea in celea bisericesci.

Vadasu, 21 Maiu, 1890. st. v.

Comitetulu paraochialu

In contielegere cu: IOANU AVRAMU, m. p. inspectoru scolariu.

—□—

Pentru postulu de invetiátóre la scól'a de fete gr. or. confesionala din comun'a **Rachita**, se deschide concursu cu urmatoriulu salariu:

1. in bani gat'a 215 v. a.
2. Pausialu de conferintia si scripturistica 25 fl.
3. 9 orgii s'au 36 metri lemne din care are a se incaldi si scól'a pretiuiti in 27 fl.
4. In natura 30 metri cucuruzu sfarmatu.
5. 1 juguru pamentu aratoriu pretiuitu in 12 fl.
6. Cortelu liberu, si gradina de legumi.

Doritórele de a ocupá acestu postu sunt pofítite: recursele loru ajustate in sensulu legii, adresate comi-tetuluu parochialu din Rachit'a a le tramite inspectoruluu scolar, Adam Ros'a, Leucusiesciu. (Comitetul Carasiu-Severin) p. u. Balincz, pana in 15/27. Augustu a. c. éra diu'a alegeri va fi in **18 30 Augustu a. c.** avènd re-curentele a se infatisiá pana la diu'a stípulata in vre-o

Dumineca ori serbatóre in sf. biserică din Rachit'a spre a se cunósce din partea poporului.

Fiitóreă invetiatorésă pe langa propunerea obiec-torilor de invetiamentu prescria, va invetiá fetitiile si ceremoniele bisericesci.

In fine acea invetiatorésă are se fie necesatorita, căci la casu de casatoria postulu se va considerá de vacantu.

Leucusiesci, in 23. Iunie 1890.

Pentru comitetu :

Adam Ros'a, m. p.
inspect scol.

—□—

Pe parochi'a vacanta din **Calacea**, cá parochie de cl II. se escrie concursu pana in **30 de zile dela prim'a publicare** in fói'a „Biseric'a si Scól'a“ pâna când recurentii se aviséza a trimite recursurile sale adressându-le comitetului parochialu si Reverendissimului Domnu protopresviteru tractualu Meletiu Dreghiciu.

Timisiór'a, in 5 Martie 1890.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea : **M. DREGHICIU, m. p.**
protop. Tim.

—□—

Pe bas'a decisului Venerabilului Consistoriu diecesanu alu Aradului, datulu 6/18 Maiu 1890. Nr. 2044. se escrie concursulu pentru deplinirea parochiei de class'a III din **Tessiu**, cottulu Timisiului, — cu terminu de alegere pe diu'a de **5/17. Augustu a. c.**

Emolumintele sunt : 32 jugere de pamentu, parte aratoriu, parte fenatia ; dela 70 numeri de case, birulu parochialu de câte $\frac{1}{4}$ de metiu de grâu, si câte 20 cr., afara d'acea stol'a aici indatinata. — Intravilanu si casa parochiala nu este.

Recursele se se tramita Parintelui protopopu Georgiu Creciunescu, in Belintiu, p. u. Kiszetó, pana la 3 15. Augustu a. c. ; avënd recurentii in vr'o Dumineca ori serbatóre, a se present'a in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari, ori euventari bisericesci.

Belintiu, 22. Iunie 1890.

G. Creciunescu, m. p.
protopresviteru.

—□—

Se escrie concursu pentru postulu de invetiatoriu provisoriu dela clas'a I-a — inferióra, nou-infiintianđa — de baieti din comun'a bis. rom. gr. or. **Sara-vale, (Sárafalva)**, comitetulu Torontalu, pptulu Sanmiciausiului-mare, cu terminu de alegere pe **15. Augustu a. c. st. v.** adeca pe Santa-Mari'a-mare.

Emolumintele anuali, impreunate cu acestu postu suntu :

1) Salariu fixu 300 fl. v. a., 2) pentru conferintia 10 fl. 3) scripturistica, 10 fl. 4) pentru focu, paie din destulu, din care e a se incaldi si sal'a de invetiamentu, 5) cortelu liberu cu dóue chilii, celaru si alte apartinente trebuintiöse, 6) dela inmormentari unde va fi pof-tit 50 cr. v. a., si 7) la cununii unde va functioná cá invitatu 1 fl. v. a.

Cei ce vor reflectá la acestu postu au se produca : testimoniu preparandialu, testimoniu de calificatiune invetiatorésca, precum si atestatu despre depunerea asame-nului din limb'a maghiara apoi au a se presentá, in vre-o Dumineca ori serbatóre, la biseric'a din locu, spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

NB. Dela conduit'a-i, fatia de scóla, biserică si po-poru va aterná si definitiv'a intarire, a alegendului invetiatoru.

Recursele, ajustate dupre recerintele sus-indicate, adresate fiind, sunt a-se trimite subscriului directoru scol. localu, pana cu trei zile nainte de alegere.

Din siedinti'a Comitetului parochialu tienuta in Sara-vale, la 15. Maiu 1890. st. v.

Simeone Andron, m. p.
par. dir. scol.

Iuon Mateiu m. p.
pres. sen. scol.

Cu scirea Domnului inspestoru scolariu **DIMITRIE DOLGA, m. p.**

—□—

Pentru deplinirea postulu de invetiatorésă dela scól'a de fete din comun'a **Pilu-mare**, (cottulu Aradului, inspec-toratu Chisineului) prin acést'a se escrie concursu, cu terminu de alegere, pe Duminec'a din **22. Iuliu st. v. 1890.** —

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt :

1. 300 fior. v. a. bani, 2. 2 orgie de lemne, 3. Cuar-tiru liberu cu intrég'a gradina de legumi dela scól'a de fete.

Doritórele de a ocnpá acestu postu sunt avisate, cá recursele adressate catra comit. paroch. si provediute cu testimoniu despre absolvirea preparandiei, cu testimoniu de calificatiune nu altcum si de conduita pana in diu'a din 18. Iuliu st. v. 1890. se-le substérna Magnif. Domn protopresviteru si inspestoru scolariu Petru Chirilescu, in Kétegyháza, avend a-se presentá pana in diu'a alegerii in vre-o Dumineca séu serbatóre si la biserică spre a face cunoscintia cu poporulu.

Pilu-mare, 10 Iunie 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **PETRU CHIRILESCU, m. p.**
prott. si inspestoru scolaru.

—□—

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Secasiu**, cu terminu de alegere pre diu'a de **20. Iuliu 1890. st. v.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt :

1. in bani 200 fl. v. a. 2. doue jugere de pamentu. 3. optu stanjeni de lemne, din aceea calitate de lemne din care se va folosi si poporulu. 4. pentru scripturistica 5 fl. 5. pentru conferintia 5 fl. v. a.

Dela inmormentari unde va fi pof-titu 20 cr, in fine are cuartiru carele consta din o chilia si cuina, pre-cum si gradina pentru legume.

Alesulu are a fi totdata si cantoru, si curatoritulu asemenea alu portá fara nici o remuneratia.

Recursele provediute conformu statutului organicu, adresate comitetului parochialu a le trimite M. O. D. inspestoru cerc. Georgiu Lupsi'a preotu ort. rom. in Dieciu post'a ultima Al-Csill, comit. arad. avendu recurenti a se presentá in vreo serbatóre, pentru a areta desteritatea in cantari si tipicu, vor fi preferiti cei ce vor produce ates-tate ca pricepu pomicultur'a.

Din siedinti'a Comitetului parochialu tienuta la 21 Maiu st. v. 1890.

Vasiliu Costea, m. p.
not. com. par.

Petru Sierbu, m. p.
pres. com. par.

Cu scirea mea : **GEORGIU LUPSI'A, m. p.** preot inspect. scol. cerc.

—□—